

Finansdepartementet
Innleveres elektronisk

Dato: 21.08.2020
Vår ref.: 20-204
Deres ref.:

Høring – overtredelsesgebyr og ledelseskarantene i finansforetaksloven mv.

Finans Norge viser til Finansdepartementets høringsbrev av 21.04.20 med vedlagt høringsnotat utarbeidet av Finanstilsynet. I høringsnotatet foreslås det nye regler om overtredelsesgebyr og ledelseskarantene.

1. Finans Norges hovedsynspunkter

Våre hovedsynspunkter kan sammenfattes slik:

- Finans Norge er positive til at Finanstilsynet har foretatt en samlet vurdering av behovet for administrative sanksjoner.
- Finans Norge støtter at det innføres anledning til å ilegge overtredelsesgebyr i overensstemmelse med hva som direkte følger av Norges EU-rettslige forpliktelser.
- For å sikre likeverdige og konkurransedyktige rammevilkår, er det viktig at det norske regelverket er harmonisert med resten av EU, og særlig resten av Norden. Vi kan ikke se at det er foretatt noen særskilt vurdering eller dokumentert et behov for å kunne ilegge strengere administrative reaksjoner i Norge enn hva EU-reglene bygger på. Det kan heller ikke sees å være foretatt noen grundig analyse av hvordan de foreslåtte tiltakene faktisk vil virke.
- Ved et parallelt strafferegime ved siden av overtredelsesgebyr er det viktig at rettssikkerhetshensyn ivaretas uansett type sanksjonsmiddel.
- Finans Norge støtter at det innføres adgang til å ilegge ledelseskarantene i overensstemmelse med hva som direkte følger av Norges EU-rettslige forpliktelser, men vi savner en begrunnelse for hvorfor Norge skal ha strengere regler om ledelseskarantene enn resten av EU, særlig hva som gjelder for våre nordiske naboland. De personvernrettslige konsekvensene ved adgang til å ilegge ledelseskarantene bør vurderes nærmere.

2. En nærmere utdyping av hovedsynspunktene

2.1 Overtredelsesgebyr

Finans Norge er positive til at Finanstilsynet har foretatt en mer samlet gjennomgang av behovet for administrative sanksjoner. Vi har i flere tidligere høringsuttalelser påpekt at for å ivareta behovet for rettssikkerhet for aktørene, bør utmåling av overtredelsesgebyr innen finanssektoren underlegges en helhetlig drøftelse og vurdering.

2.1.1 Virkeområde

Gjennomføring av direktivforpliktelser

Finans Norge støtter Finanstilsynets forslag om at det innføres anledning til å ilegge overtredelsesgebyr i overensstemmelse med hva som direkte følger av Norges EU-rettslige forpliktelser, herunder bestemmelsene i CRD IV, krisehåndteringsdirektivet, verdipapiriseringsforordningen og forsikringsformidlingsdirektivet (IDD).

Særlige norske bestemmelser

Finans Norge støtter imidlertid ikke at virkeområdet for overtredelsesgebyr utvides til å omfatte alle finansforetak, også der de respektive direktivene (Solvens II- direktivet og det reviderte tjenestepensjonsdirektivet) ikke inneholder regler om overtredelsesgebyr.

Vi kan ikke se at det er foretatt noen særskilt vurdering av eller begrunnelse for at det er behov for å kunne ilegge strengere administrative sanksjoner i Norge enn hva EU-reglene bygger på. Finanstilsynet har i høringsnotatet heller ikke gått inn på eller kartlagt hvilke regler andre land har gitt mht. sanksjonering, utover at de *«er kjent med at svenske tilsynsmyndigheter har hjemmel for å ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelser av regelverket for finansforetak.»*

Finanstilsynet legger i høringsnotatet punkt 4 (side 42) bare til grunn at *«forslagene vil kunne legge til rette for et effektivt, sterkt og enhetlig tilsyn og sanksjonering på tvers av hele EØS-området, noe som kan bidra til likere konkurransevilkår, og redusere risikoen for regelverksarbitrasje i det indre markedet for finansielle tjenester»*. En undersøkelse av hvordan sanksjonsregelverket er implementert i de europeiske land det er naturlig å sammenligne oss med, ville blant annet kunne gi nyttige innspill til eventuelle alternative, mindre inngripende tiltak.

Norske finansforetak konkurrerer i særlig grad i de samme markedene som danske, svenske og finske foretak. Omfattende bruk av nasjonalt handlingsrom og strenge, særnorske krav, vil da både kunne virke etableringshindrende og konkurransereduserende. Dette er ikke i forbrukernes eller investorenes interesse.

For øvrig mener vi at en utvidelse av virkeområdet for adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr, fordrer en grundig gjennomgang av forholdet mellom hjemstatens og vertsstatens kompetanse på det enkelte regelverksområdet. Vi kan ikke se at dette er foretatt.

I den forbindelse kan det nevnes at Verdipapirlovutvalget gjennom hele sitt arbeid har lagt vekt på en direktivnær gjennomføring av EU-retten, og at norske foretak sikres samme konkurransevilkår som resten av EU hvis det ikke er særlige hensyn som tilsier noe annet. Denne tilnærmingen er fulgt opp av Finansdepartementet og Stortinget i deres behandling av Verdipapirlovutvalgets forslag i de 6 NOU' ene som hittil er avgitt. Det nasjonale handlingsrommet er i svært liten grad benyttet til å fastsette strengere nasjonale bestemmelser enn hva som følger av de respektive EU-regler.

Fra et rettsikkerhetsperspektiv ønsker vi å påpeke at det i denne saken er uheldig at Finanstilsynet som offentlig myndighet fungerer som utreder av nytt regelverk eller etter fullmakt fastsetter nytt regelverk, tolker det samme regelverket, kontrollerer at regelverket etterleves, og skal ilegge sanksjoner ved eventuelle brudd på etterlevelsen av dette.

2.1.2 Kommentarer til et dobbelt straffespor

Finans Norge har ikke direkte innvendinger til at det videreføres et parallelt strafferegime, men vil understreke viktigheten av at rettsikkerhetshensyn blir ivaretatt - uansett type sanksjonsmiddel.

Eksempelvis må det være en reell mulighet til å klage på vedtak om overtredelsesgebyr, og vedtaket må kunne overprøves av domstolene. EMKs krav til «rettferdig rettergang» må også etterleves ved ileggelse av overtredelsesgebyr. Det vises til behandlingen av administrative sanksjoner og forholdet til EMK i Prop. 62 L (2015-2016)

2.2 Ledelseskantene

Gjennomføring av direktivforpliktelser

Finans Norge støtter Finanstilsynets forslag om at det innføres adgang til å ilegge ledelseskantene i overensstemmelse med hva som direkte følger av Norges EU-rettslige forpliktelser, herunder bestemmelsene i UCITS V-direktivet, krisehåndteringsdirektivet og verdipapiriseringsforordningen.

Særlige norske bestemmelser

Finans Norge støtter imidlertid ikke Finanstilsynets forslag om utvidelse av virkeområdet utover hva som direkte følger av Norges EU-rettslige forpliktelser.

Vi begrunner dette med at det norske finansmarkedet er sterkt integrert særlig med de øvrige nordiske land. Ansatte – typisk i ledelsesfunksjoner – har gjerne oppgaver med ansvar for markeder utenfor Norge og vice versa. For å sikre en mest mulig lik regulering i det som på enkelte områder fungerer som ett marked, bør det derfor ses hen til i hvilken grad det er adgang til å ilegge tilsvarende ledelseskantene i de andre nordiske landene.

Ifølge lovforslaget vil et vedtak om ledelseskantene som hovedregel kun gjelde lederfunksjoner i den type foretak som er regulert av den aktuelle loven kreversom hjemmelen til å ilegge ledelseskantene er begrunnet i.

Det betyr for eksempel at et vedtak om å ilegge en person ledelseskantene fordi vedkommende på grunn av overtredelse av lov om alternative investeringsfond anses uskikket til å inneha ledelsesfunksjoner, kun betyr at vedkommende har forbud mot å inneha en slik funksjon i andre AIF-foretak. Vedtaket i seg selv er imidlertid ikke til hinder for at vedkommende kan utøve ledelsesfunksjoner i andre typer foretak, for eksempel verdipapirforetak eller finansforetak, da disse reguleres av andre lover. Denne vurderingen må foretas i henhold til egnethetskravene.

Det kan derfor stilles spørsmål om hvilken reell betydning bestemmelsen isolert sett vil ha, både når det gjelder investorbeskyttelse og tillit til markedene.

Forslaget innebærer at personopplysninger om en utvidet krets av personer vil bli behandlet. Følgelig bør de personvernrettslige konsekvensene for disse vurderes nærmere.

3. Avsluttende merknader

Finans Norge kan ikke se at Finanstilsynet har dokumentert at det er noe reelt behov for at norske regler om overtredelsesgebyr og ledelseskarantene skal kunne gå lengre enn det nivå som EU-reglene og våre nordiske naboland bygger på.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Sign.

Idar Kreutzer

administrerende direktør

Sign.

Nils Henrik Heen

juridisk direktør